

Pårørendeaksjonen

For en verdig og kvalitetssikret eldreomsorg for alle eldre, med og uten egne pårørende

Org.nr 912610 357

Høringssvar - Krav om politiattest for personell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

1. Vi viser til høringsnotat av 9.9.2015.

De eldre er i dag en stor og økende gruppe av brukere av helse og omsorgstjenester. Mange av dem har ulike somatiske lidelser og en stor andel (opp til 50 % i enkelte årskull) av de eldre vil rammes også av demens. Med økende bruk av hjemmebasert omsorg er det mange som tilbringer store deler av sin tid alene hjemme eller i ulike boligformer, hvor de ikke er observert av fellesskapet. Mange har heller ikke sine pårørende til stede eller nærme seg i hverdagen.

Disse eldre har - om de får vedtak om hjemmehjelp og/eller hjemmesykepleie - mange ulike mennesker innom dem daglig, ukentlig og månedlig. På institusjoner er det også slik at mye av stell og pleie utføres av 1 person. Vi ønsker at de eldre skal ha samme beskyttelse som både barn under 18 år og personer med funksjonsnedsettelse.

Noen mener at "dette ikke lar seg gjøre" eller blir vanskelig fordi det også er mange nye borgere som arbeider innen helse/omsorg, som har fått nytt personnummer og hvor vi ikke har informasjon fra tidligere moderland. Vi mener dette ikke kan være noe hinder for det signalet om at vi som samfunn ønsker at alle våre syke, barn og eldre har et strengt vern. Derfor vil det å sette krav til Politiattest – om så bare fra tiden i Norge med nytt personnummer og arbeidstillatelse – være et viktig signal.

Det må også pålegges og implementeres at vikarbyråene som leier ut helsepersonell også har krav til politiattest, for de som arbeider som vikarer der og har oppdrag i ulike kommuner. Kommunene må da ha det som et kvalifikasjonskrav til vikarbyråene for å kunne benytte seg av deres tjenester.

Pårørendeaksjonen støtter derfor Helse- og Omsorgsdepartementets forslag om at kommunene skal få adgang til å stille krav om politiattest i egen kommune for ALT personell som yter tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, uavhengig av hvilke pasient – eller brukergrupper de skal yte tjenester til.

2. Departementet ber om at høringsinstansene vurderer om det skal være opp til den enkelte kommune om den vil innføre plikt til politiattest eller om det skal være obligatorisk.

Pårørendeaksjonen mener dette bør være obligatorisk. Dette må være en trygghet som er lik for alle brukere; uansett alder og diagnoser og uavhengig av kommune og bosted! Likeledes skal pårørende og familie kjenne samme trygghet for sine angående dette kravet, uansett hvor deres brukere og kjære bor.

Selv om man kan anta at det er mer ”gjennomsiktige forhold i små versus store kommuner”, skal ikke slike antagelser ligge til grunn for å sikre brukerne likt vern. Kommunenes størrelse kan derfor ikke tillegges noen vekt. Det er kjent at de personer som samfunnet aller mest trenger å beskytte seg og sine svakeste mot, er raske til å flytte på seg om det er noe som skjer. Da er det viktig at disse vet at uansett hvor de kommer, er kravene like, slik at ikke noen kommuner oppleves som lettere å dra til for å få jobbe enn andre. Politiattest som vern og signaleffekten det gir, må være lik for alt helsepersonell i hele landet!

Både fysisk og psykisk syke, barn og eldre kan ha vansker med å ivareta egne interesser og beskytte seg mot overgrep. Vi må søke å lage beskyttelsen for dem og gi dem samme rettsvern. Det kan være at samme hjelper jobber for flere av gruppene med samme omsorgstjenester. Da bør også kravene til Politiattest være de samme.

3. Departementet ber høringsinstansene vurdere om ulike former for vinningskriminalitet også bør anmerkes på politiattesten.

Brukere av pleie- og omsorgstjenester som bor alene og har mange personer innom seg eller til å bistå i perioder, kan ha økt risiko for å bli utsatt for tyveri, vinningskriminalitet og svindel. Når mange også opplever kognitive sykdommer som gir svikt i dømmekraft og hukommelse, kan dette skape mange vanskelige situasjoner. For å beskytte alle brukere mener vi at vinningskriminalitet, som ulike former for tyveri og svindel, må anmerkes. Vi støtter således forslaget om at den nye politiattesten skal anmerke samme straffbare forhold som anmerkes på en barneomsorgsattest, i tillegg til enkelte straffbare forhold som gjelder voldslovbrudd og inngrep i den personlige frihet – og som vi har anført - ulike former for vinningskriminalitet. Likeledes må den vise verserende saker.

4. Konsekvenser av anmerkninger på attesten.

Departementet vil ikke foreslå at anmerkninger på en politiattest skal medføre yrkesforbud, ut over det som følger av gjeldende rett. Kommunene kan derfor få vurdere hvilke konsekvenser en attest med anmerkninger skal få for arbeidssøker. Vurderingstemaet blir om søkeren er egnet til å utføre de oppgaver som vedkommende ansettes til og om kommunene kan ha tillit til søker. Vi støtter opp under at den enkelte kommune selv kan vurdere hvilke konsekvenser en attest med anmerkning får for søker. Alle har rett til å gjøre opp for seg og ingen skal dømmes før i retten.

Men er det gjentagelser i både tidligere straffbare forhold OG pågående nye saker bør det utvises stort varsomhet og skjønn overfor hvilke grupper den ansatte får jobbe med , og det påhviler et ekstra ansvar overfor ledelsen å være aktsom om dette forholdet.

Med økning i demens og andre kognitive sykdommer hos eldre er det ekstra viktig for pårørende og familie at tilliten til de ansatte er sterkest mulig. Det bør de ansatte i helse og omsorgstjenesten også ha interesse av.

5. Sluttbemerkinger

Det er påpekt at dette vil føre til mye merarbeid for kommunene. Pårørendeaksjonen mener at dette er kostnader vi som samfunn må ta for å beskytte alle og spesielt våre svakeste grupper.

Vi antar at det på dette området snart må være mulig å få til digitale løsninger som kan forenkle prosessene, slik som når man i dag bestiller attestene hos Politiet.

Politiattest bør leveres inn til arbeidsgiver med fast intervall eks. hvert 3-5 år.

Styret i Pårørendeaksjonen
v/Anita Vatland og Linda Birkenes

FaceBook: Pårørendeaksjonen

Twitter: @Parorendeaksjon

Epost: parorendeaksjonen@gmail.com